

แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

Guideline of Cooperative Development Internal Supervision by Using
School – Based Management under Phranakhon Si Ayutthaya Primary
Educational Service Area Office 2

กนกวรรณ อุทยานิน, Kanokwan Uthayanin¹

พรเทพ รุ้แผน, Porntep Rupan²

E-mail: A0819624961@gmail.com

Received: May 22, 2023 Revised: June 18, 2023

Accepted: June 18, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ 2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการศึกษาเอกสารและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา/ Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา/ Thesis Advisor Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 226 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นด้านความเหมาะสมเท่ากับ 0.95 และด้านความเป็นไปได้เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย กระบวนการ 5 ขั้นตอน มีรายการปฏิบัติรวมทั้งสิ้น 62 รายการปฏิบัติ คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 16 รายการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 12 รายการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 14 รายการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 9 รายการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 11 รายการปฏิบัติ และ 2) แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 5 ขั้นตอนรวม 62 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: (การนิเทศภายใน), (การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา), (การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน)

Abstract

This was a research article focusing on: 1) creating the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management, 2) evaluation of the suitability and possibility of the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management. There were 2 steps of research method used here; step 1, creating the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management by studying documents and content validity approved by 6 experts selected specifically. The research tool used here was content validity questionnaire. The data received was analyzed by Index of Item-Objective Congruence (IOC), step 2; the suitability and possibility of the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management under Phranakorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 226 school administrators and academic teachers from Phranakorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 by simple random sampling. The questionnaires

concerning a reliability of suitability was at 0.95 and a reliability of possibility at 0.92. The statistics were mean, standard deviation and t-test.

The results revealed that 1) the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management under Phranakorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 consisted of 5 procedures with 62 items in work list. Step 1: The planning of cooperative development internal supervision by using school-based with 16 items in work list. Step 2; knowledge enhancement of cooperative development internal supervision by using school-based with 12 items in work list. Step 3: The process of cooperative development internal supervision by using school-based with 14 items in work list. Step 4: The evaluation of cooperative development internal supervision by using school-based with 9 items in work list. Step 5: The work publishing of cooperative development internal supervision by using school-based with 11 items in work list. And 2) the guideline of cooperative development internal supervision by using school-based management under Phranakorn Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 of 5 procedures 62 items in work list are evaluated for suitability and the possibility at high level with a mean higher than the specified threshold of 3.50 statistically significant at the .05 level.

Keywords: (Internal Supervision), (Cooperative Development Internal Supervision),
(School – Based Management)

1. บทนำ

การบริหารตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปที่ถูกต้อง และเป็นไปตามจุดหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตลอดทั้งมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการบูรณาการสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายสำคัญ บุคลากรที่

เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ³

โดยการนิเทศภายใน หมายถึง การส่งเสริม การสนับสนุน หรือการให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ สถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการนิเทศภายในให้พัฒนายิ่งขึ้น มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา⁴

ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายในถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ เป็น การสนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้การนิเทศภายในจึงมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะต้องมีการดำเนินงานที่ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาและบริบทของของสถานศึกษา

จากรายงานผลการนิเทศของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในไม่ เป็นไปตามขั้นตอนกระบวนการ ขาดการประชุมวางแผนเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการในการพัฒนา ครูและบุคลากรไม่เข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศภายใน ทำให้การปฏิบัติการ นิเทศภายในไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังขาดเครื่องมือในการนิเทศภายใน ทำให้ การนิเทศภายในไม่แน่นอน ไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง ทำให้การนิเทศภายในไม่ประสบ ความสำเร็จเท่าที่ควร⁵

ด้วยเหตุนี้การนิเทศภายในตามรูปแบบการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา ที่ช่วยแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลักบนพื้นฐานของ สัมพันธภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน มีกระบวนการดำเนินงาน

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด , 2553.

⁴ กรองทอง จิรเดชกุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ชารอักศร , 2550.

⁵ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2, 2563.

ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล⁶ และเพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในบรรลุผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จึงควรนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางหรือเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารอย่างอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้มีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ⁷

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้การนิเทศภายในมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรสามารถนำแนวทางการนิเทศภายในไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา เรื่อง แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2. วัตถุประสงค์

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 2 ข้อ คือ

2.1 เพื่อสร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2 เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

⁶ ศิริวรรณ ฉายะเกษตริณ. “การนิเทศแบบร่วมพัฒนา,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 3(1) : 70 – 73 ; เมษายน – กันยายน 2552 , 2552.

⁷ อุทัย บุญประเสริฐ. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดทำร่างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของหน่วยงานทางการศึกษานักวิชาการ และนักการศึกษา และสังเคราะห์เป็นขั้นตอนกระบวนการของการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.2 นำร่างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของร่างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 . ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งกำหนดให้มีคุณสมบัติ คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา

2.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

2.3.1 ผู้วิจัยนำร่างแนวทางทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.3.2 นำแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาการของแนวทางทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 13 – 19 มกราคม พ.ศ. 2565 โดยนำแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา และหนังสือแจ้งความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แสดงความคิดเห็นความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาการของแนวทางทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้วยตนเอง และรอรับกลับ 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาที่ได้รับคืนมาจำนวน 6 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเนื้อหา และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำรายการที่ได้ค่าความสอดคล้อง 0.80 – 1.00 มาใช้ พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แนวทางทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 158 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 316 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มจากจำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 158 โรงเรียน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 226 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยสอบถามเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ว่าอยู่ในระดับใด

2.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

2.3.1 ผู้วิจัยนำร่างแนวทางที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญมาสร้างเป็นแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารการศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งมีความเชื่อมั่นด้านความเหมาะสม เท่ากับ 0.95 และความเชื่อมั่นด้านความเป็นไปได้ เท่ากับ 0.92

2.3.3 นำแบบสอบถามที่เสร็จสมบูรณ์แล้วสำหรับการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พร้อมทั้งแบบสอบถาม ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 7 กุมภาพันธ์ – 7 มีนาคม พ.ศ. 2565 ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

2.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2.5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเหมาะสม และระดับความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดให้ที่ $\bar{X} = 3.50$ ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) โดยแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทุกรายการปฏิบัติต้องมีค่า t สูงกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ และนักการศึกษา และสังเคราะห์ขั้นตอนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 62 รายการปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 16 รายการปฏิบัติ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการนิเทศภายในของศึกษามอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการวางแผนการนิเทศภายในได้โดยอิสระ ภายใต้สภาพแวดล้อมภายในและคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานตามนโยบายของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นจากครู ผู้ปกครองและชุมชนผ่านช่องทางต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในร่วมกันประชุมกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการนิเทศภายในระยะ 3-5 ปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปีให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศภายในระยะ 3-5 ปี จัดโครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายใน

ภายใต้แผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปี, แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายในที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปีอย่างครบถ้วนจัดทำปฏิทินการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายในไว้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ จัดทำคู่มือดำเนินการนิเทศภายในเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แผนการนิเทศภายในให้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบอย่างทั่วถึงกำหนดวิธีการควบคุม กำกับติดตามการจัดทำแผนการนิเทศภายในออกแบบและพัฒนาเครื่องมือในการกำกับติดตาม การจัดทำแผนการนิเทศภายในจัดทำกำหนดการในการติดตาม ตรวจสอบการทำแผนการนิเทศภายในรายงานผลการจัดทำแผนการนิเทศภายในให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมตรวจสอบและแสดงความเห็น

ขั้นตอนที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 12 รายการปฏิบัติ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามอบอำนาจให้คณะกรรมการนิเทศภายในตัดสินใจกำหนดประเด็นปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมอบอำนาจให้คณะกรรมการนิเทศภายในตัดสินใจเลือกกิจกรรม/วิธีการในการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปีที่ได้กำหนดไว้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายใน และมอบหมายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ด้านการนิเทศภายในให้กับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเชิญหน่วยงานต้นสังกัด/หน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ด้านการนิเทศภายในให้กับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรม/วิธีการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในที่ตอบสนองต่อความต้องการของคณะครูและบุคลากรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะครูและบุคลากรในการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศ จัดทำโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายใน ที่สอดคล้องกับความต้องการและข้อเสนอแนะของคณะครูและบุคลากรในการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในจัดให้มีระบบและกลไกในการติดตามการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในให้กับคณะครูและบุคลากรให้คณะครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในรายงานผลการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 14 รายการปฏิบัติ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามอบอำนาจให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินโครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายใน ตามแผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปี มอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในสามารถเลือกวิธีปฏิบัติการนิเทศภายในได้ตามความเหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการนิเทศภายในประจำปีจัดประชุมชี้แจงให้ครูผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในกำหนดแนวทางในการจัดทำ/จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการนิเทศภายในได้อย่างเพียงพอคณะกรรมการนิเทศภายในจัดทำ/จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศภายในที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและกิจกรรมการนิเทศภายในคณะกรรมการนิเทศภายในปฏิบัติการนิเทศภายในตามปฏิทินการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการกำหนดเวลา / กิจกรรม / วิธีปฏิบัติการนิเทศ ประชาสัมพันธ์ช่วงเวลา / กิจกรรม / วิธีปฏิบัติการนิเทศภายในแก่ครูผู้รับการนิเทศ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนจากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ คณะกรรมการนิเทศภายในประชุมร่วมกับครูผู้รับการนิเทศหลังจากเสร็จสิ้นการนิเทศภายในให้ครูผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติการนิเทศภายในผู้บริหารสถานศึกษาติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติการนิเทศภายในให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนิเทศภายในที่ได้วางไว้จัดประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติการนิเทศภายในรายงานผลการปฏิบัติการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 9 รายการปฏิบัติ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามอบอำนาจให้คณะกรรมการนิเทศภายในกำหนดเครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลตามความเหมาะสมจัดประชุมคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาประเด็นการประเมินผลการนิเทศภายในจัดให้มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของคณะครูและบุคลากรในการใช้เครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศภายในให้คณะครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินและสะท้อนผลการประเมินของตนเองคณะกรรมการนิเทศภายในและครูผู้รับการนิเทศดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะครูและบุคลากร หลังจากประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในติดตามความก้าวหน้าและผลการนิเทศภายในของครูผู้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องติดตามความก้าวหน้าในการประเมินผลการนิเทศภายในจากคณะกรรมการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องรายงานผลการนิเทศภายในให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 11 รายการปฏิบัติ ดังนี้ผู้บริหารสถานศึกษามอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้

คณะกรรมการนิเทศภายในตัดสินใจเลือกกลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่ขยายผลงานของครูผู้รับการนิเทศมอบอำนาจให้คณะกรรมการนิเทศภายในตัดสินใจเลือกวิธีการ/รูปแบบการเผยแพร่ขยายผลงานให้คณะครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการเผยแพร่ขยายผลงานวางแผนการจัดกิจกรรมการเผยแพร่ขยายผลงานโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและให้ความเห็นชอบจัดทำปฏิทินในการเผยแพร่ขยายผลงาน และแจ้งให้คณะครูและบุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึงจัดกิจกรรมให้ครูผู้รับการนิเทศได้มีโอกาสในการเผยแพร่ขยายผลงานผ่านช่องทางต่างๆ สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อร่วมกันเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศภายในสถานศึกษา , จัดทำระบบสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลผลการนิเทศภายในแต่ละปีการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการนิเทศภายในปีการศึกษาถัดไปติดตามผลการเผยแพร่ขยายผลงานของครูผู้รับการนิเทศสรุปผลการจัดกิจกรรมเผยแพร่ขยายผลงานของครูผู้รับการนิเทศเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการเผยแพร่ขยายผลงานของครูผู้รับการนิเทศเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของแนวฯ โดยรวม

(เกณฑ์ที่กำหนด $\bar{X} = 3.50$)

แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	t	Sig	ลำดับที่
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศภายในแบบ ร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.34	0.59	มาก	21.75	.00*	2
ขั้นตอนที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการ ปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน	4.32	0.60	มาก	20.95	.00*	3
ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบ ร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.37	0.60	มาก	22.51	.00*	1
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายใน แบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.31	0.57	มาก	21.62	.00*	4

ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศ ภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.30	0.56	มาก	21.77	.00*	5
รวม	4.33	0.58	มาก	21.72	.00*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นไปได้ของแนวทางฯ โดยรวม (เกณฑ์ที่กำหนด $\bar{X} = 3.50$)

แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เป็นไปได้	t	Sig	ลำดับที่
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศภายในแบบ ร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.25	0.59	มาก	19.67	.00*	4
ขั้นตอนที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการ ปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน	4.31	0.59	มาก	21.10	.00*	2
ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วม พัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.35	0.58	มาก	22.43	.00*	1
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายในแบบ ร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.28	0.58	มาก	20.24	.00*	3
ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศ ภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.22	0.62	มาก	17.84	.00*	5
รวม	4.28	0.59	มาก	20.26	.00*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีผลการวิจัยสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การประเมินผลการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวม 62 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แสดงว่าทุกรายการปฏิบัติมีความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง เมื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพบว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของไพลิน สุ่มงคล⁸ ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูพบว่าด้านกระบวนการนิเทศภายใน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) วางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน 3) การลงมือปฏิบัติงาน 4) สร้างเสริมกำลังใจ 5) ประเมินผลการนิเทศ และ 6) การพัฒนาให้ต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายในทั้งในขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายใน การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน การประเมินผลการนิเทศภายใน และการเผยแพร่ขยายผลงานการนิเทศภายใน ซึ่งสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารตนเองได้อย่างอิสระตามความเหมาะสม มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

⁸ ไพลิน สุ่มงคล. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.

เอกสารอ้างอิง

- กรรทอง จิรเดชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร, 2550.
- ไพลิน สุ่มังคละ. **การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน สำหรับ ครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- ศิริวรรณ ฉายะเกษตริณ. **“การนิเทศแบบร่วมพัฒนา,”** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 3(1) :
70 – 73 ; เมษายน – กันยายน 2552 , 2552.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. **แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ 2564**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2,
2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ
การศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2553.
- อุทัย บุญประเสริฐ. **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

